ఈ వారం కథ

పరోక్ష పరీక్ష

ఎం.భట్

"ఎప్పుడూ పనేనా కాస్సేపు మా యింట్లో కూచుందురు గాని రండి"- అని పిలిచింది. టీచర్.

"నే వస్తే ఎలాగమ్మ - బర్రెలు 'బావి' నుంచి తిరిగొస్తాయ్, పాలు తియ్యాలి, పెబ్బేర్‌కి పంపించాలి. వంట వండాలి, రేపటికి రొట్టెపిండి దంపాలి" - అని నవ్వేసింది ఆ పల్లె ఇల్లాలు.

"చీవా ఎక్కడికి వెళ్ళారు! మీ పొలంలో బుడ్డలు బయటికి తీయడం, ఎండ బెట్టడం అయ్యిందా?" - అన్నారు సారు ఏదో రాసుకుంటూ. ఈ ప్రాంతంలో పొలాన్ని - బావి, పల్లీలని - బుడ్డలు అని అంటూ వుంటారు లెండి.

"ఆయనంటాడా,సార్‌కి తెలియందేం వుంది ; ఎప్పుడూ పేత్తాలే యింకో ఊసు వుండదు. పొల మీద వచ్చిన పైసలు యింట్లో యివ్వడు. బావి దగ్గర పనులన్నీ మా పెద్దబాబే చూస్తాడు" - అన్నది ఆమె.

"టెన్త్ అయ్యాడు కదావాడు. వ్యవసాయంలో మాంచి అనుభవం సాధించి నట్లున్నాడు పాపం". "ఏం అనుభవమోసార్, ఎవరి సాయం లేకుండా ఆ యవసాయం సాగించలేను" అని - గొల్లు మంటున్నాడు. తండ్రేమో ఆతీరు, మిగతా యిద్దరూ చదువు కుంటున్నారు. వాళ్ళ చదువే మో, రాతేమో మీకే తెలియాలి-" నామొగుడ్ని. సంతానాన్ని యిట్లాగే సాకాను. నువ్వూ సాకాలి - ఆడు మొగోడు మనం ఆడ ఆడోళ్ళం.... ఇంతకీ ఖించి ఆలోచిస్తే మన కులం పెద్దలు ఏమంటారు? "యిట్లా నాకే బుద్ధి చెబుతరంది".

" చూసావా వందలు, వేలూ పోసి ఈమెకి - మొగిడ్ని, సంసారాన్ని తన పుట్టి నింటి వాళ్ళు కొని పెట్టారు. ఫలితం అంతూ పొంతూ లేని యాంత్రిక బానిసత్వం. అదే-ఈపల్లె యిల్లాళ్ళ వారసత్వం.

"అన్నట్లు రేడియో వారు - పొద్దున్నే 'పరిష్కార వేదిక' ప్రసారం చేస్తున్నారు గదా - యిలా ఒక ఇల్లాలు వ్రాస్తే - ఎల్లా వుంటుంది?"

"అయ్యా- వరకట్నం వేలకు వేలు

"ఆ(అట్లాగే అంటున్నాడు, రైతు బిడ్డ - పాపం"-

ఆమె లేచింది. వెళ్ళటానికి అనుకుంటా-

"ఏం చేద్దాం, అని మీ ఊహ! ఎన్నాళ్ళు యిలా గడుస్తుంది?

" యింత హడావుడిలో నిన్నా మొన్నా మీరు ఎక్కడికి వెళ్ళారు - మీ 'అపూర్వ సంసారాన్ని' వదులు కొని...!?

"ఆ(... వెళ్ళాను సార్ - మా అన్నోళ్ళింటికి, కొత్తకోటకి" - వాళ్ళకి షావులున్నాయ్, భూములున్నాయ్, జాగర్త మంతులు, కూసింత దురలవాట్లు లేవు. మంచిగా వెనకేస్తారు. వెళ్ళి వాళ్ళని విత్తనాలకి డబ్బులడిగిరా"-అని పంపించాడు".

" అని కూచుంది మళ్ళీ"

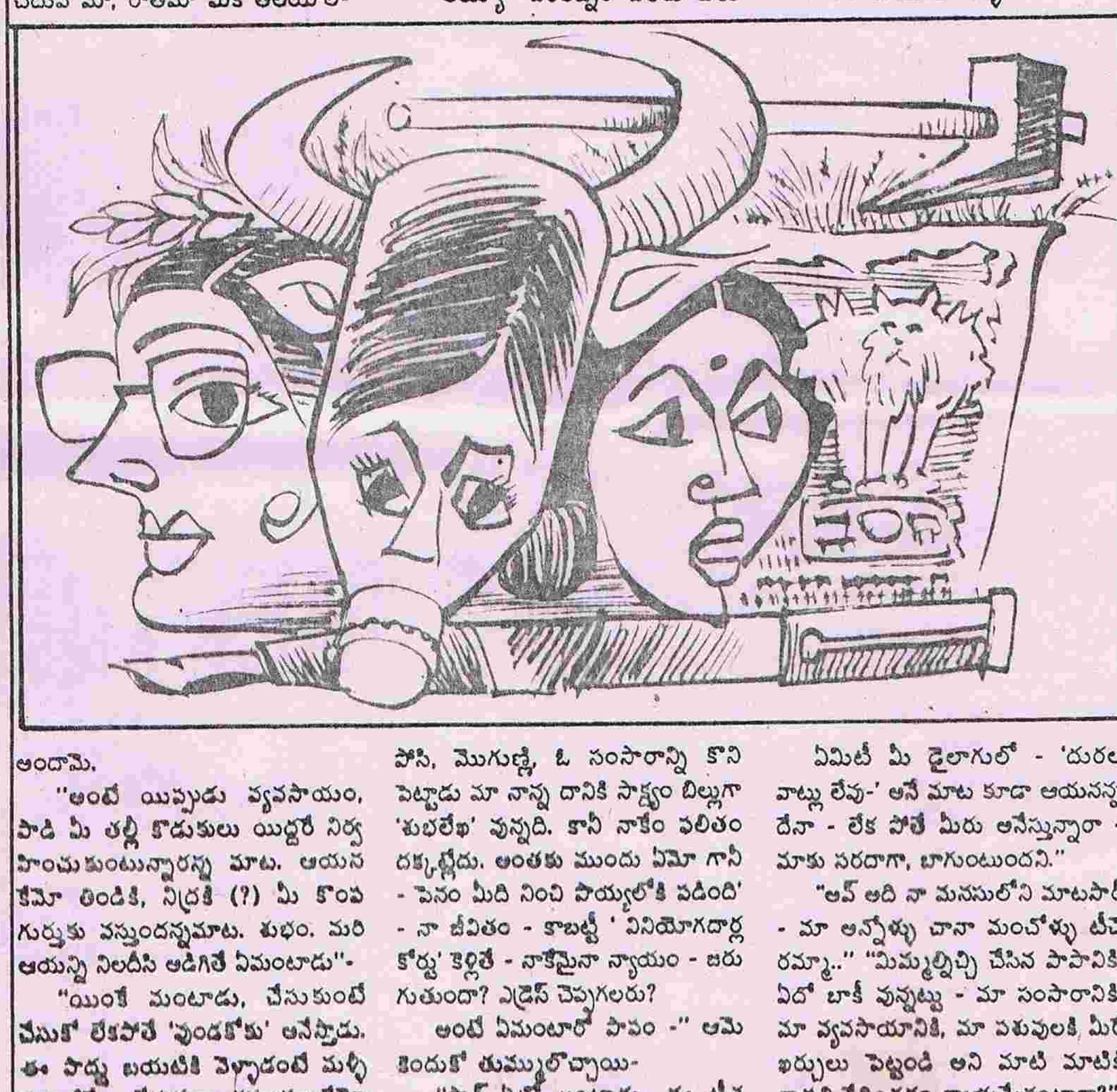

అందామె.

"అంటే యిప్పుడు వ్యవసాయం, పాడి మీ తల్లీ కొడుకులు యిద్దరే నిర్వహించుకుంటున్నారన్న మాట. ఆయన కేమో తిండికి, నిద్రకి (?) మీ కొంప గుర్తుకు వస్తుందన్నమాట. శుభం. మరి ఆయన్ని నిలదీసి అడిగితే ఏమంటాడు"-

"యింకే మంటాడు, చేసుకుంటే చేసుకో లేకపోతే 'పుండకోకు' అనేస్తాడు. ఈ పొద్దు బయటికి వెళ్ళాడంటే మళ్ళీ మాపటికే. దేవుడన్నా కనబడతాడేమో గాని ఈ పెద్ద మనిషి 'పత్తా' వుండడు".

"మీరే అంటున్నారుగా 'పత్తా' అని - అక్కడే వుంటాడు. ఇలాంటి వాళ్ళందరికీ 'పత్తా' లాడే చోటే 'ఉమ్మడి పత్తా' - ఐ మీన్ యడ్రస్ - పోలీస్‌లే నడుపుతున్నారట ఆ పేకాట మందిరాన్ని. మరి మీ అత్తగారు ఏం సెలవిచ్చారు?"

"ఏం యిస్తది ? వాడికి చిన్నప్పటి నుంచి ఈపనులు అలవాటు లేదు. నువ్వే అన్నీ సమజాయించుకోవాలి. వాడు బావి దగ్గర కెళ్ళి - ఒక పూట పని చేస్తే పక్షం రోజులు పడిపోతాడు-" అంటది మా అత్తమ్మ.

'మరి ఈ కోడలమ్మకి చిన్నప్పటి నుంచి - తన పుట్టినింట్లో ఈ వ్యవసాయం, ఈ పాడి పనులు బాగా అలవాటేనా'-టీచరు అడిగింది రాళ్ళు ఏరిన

పోసి, మొగుణ్ణి, ఓ సంసారాన్ని కొని పెట్టాడు మా నాన్న దానికి సాక్ష్యం బిల్లుగా 'శుభలేఖ' వున్నది. కానీ నాకేం ఫలితం దక్కట్లేదు. అంతకు ముందు ఏమో గానీ - పెనం మీది నించి పొయ్యిలోకి పడింది' - నా జీవితం - కాబట్టి ' వినియోగదార్ల కోర్టు' కెళ్లితే - నాకేమైనా న్యాయం - జరుగుతుందా? ఎడ్రెస్ చెప్పగలరు?

అంటే ఏమంటారో పాపం -" ఆమె కిందుకో తుమ్ములొచ్చాయి-

"సార్ ఏటో అంటాడు. ఈ టీచరమ్మ ఏదో అంటది - మాకంతా విడ్డూరంగా, ముచ్చటగా వుంటది".

"అంటే టైం పాసు"కన్న మాట - బాగుంది.

"మీ పెద్దాడికి పెళ్ళి చేస్తే మీకు తోడుగా కోడలు వస్తుంది కదా!" అన్నది టీచరు తలలో పూలు పెడ్తూ-

"నీ సలహా బాగుంది. ఈమె అత్తగారు ఈమెకి ప్రసాదించిన చక్కని 'సంసార బానిసత్వ వారసత్వపు బహుమతి'ని చెక్కు చెదరకుండా ఈమె చేత ఈమె కోడలికి' ఎండార్స్ చేయిద్దామనా శుభం - యింతకీ మీ రాజాగాడు ఏ మంటాడు"-

"వాడా - ఈ కరువు భూముల్లో, అసలు పట్టించుకోని - తండ్రి హయాంలో ఇంక వ్యవసాయం చస్తే చేయను. ఒక ఎకరం అమ్మి నాకు ఏదైనా ఉద్యోగం

ఏమిటీ మీ డైలాగులో - 'దురలవాట్లు లేవు-' అనే మాట కూడా ఆయనన్నదేనా - లేక పోతే మీరు అనేస్తున్నారా - మాకు సరదాగా, బాగుంటుందని."

"అవ్ అది నా మనసులోని మాటసార్ - మా అన్నోళ్ళు చానా మంచోళ్ళు టీచెరమ్మా.." "మిమ్మల్నిచ్చి చేసిన పాపానికి, ఏదో బాకీ వున్నట్టు - మా సంసారానికి, మా వ్యవసాయానికి, మా పశువులకి, మీరే ఖర్చులు పెట్టండి అని మాటి మాటికి వాళ్ళని వేధించడం న్యాయమేనంటారా?"

"భార్యగా మీ పనులు, మీ ధర్మాలు మీ కుంటాయ్, మరి భర్తగా ఆయనకేమీ బాధ్యతలు వుండవా?"

" పశువుల పాడిపని, బావి దగ్గర వ్యవసాయం మీరు చేయకండి. ఆయన చేస్తుంటే సహాయంగా వుండండి- అంతే" టీచరు అంది.

"నెక్స్ట్, మీ వాళ్ళ దగ్గరికి పైసల కోసం వెళ్ళకండి. ఏది ఏమైనా అసలు వాళ్ళు ఏమంటున్నారు" అని సార్ అన్నాడు.

'ఏ మంటారు మాకు సంసారాలు లేవా, ఖర్చులు లేవా, మీ కుటుంబాన్ని కూడా మేమే పోషించాలా; యింకేం కుదరదు. ఈ సారి మేము ఏమీ యిచ్చేది లేదు. నువ్వు కూడా మా కొంపకు రావద్దు. ఈ సారి వస్తే కాళ్ళు కడుక్కునేందుకు నీళ్ళు కూడా యివ్వం అనే

ఆమె.

"అంతేమరి వాళ్ళు అన్నదాన్లో మంత కూడా తప్పులేదు. మీ ఆ వడం చూస్తే ఎవడికైనా చిర్రెత్తు క పోనీ - ఏదో ఒకసారి సహాయం నిలదొక్కుకొని ఆ బాకీ తీర్చేసి సారం సంగతి, దాని ఖర్చులు - తానే చూసుకుంటాడా అంటే 'సెక్యూరిటీ' లేదు.

"మీరు, సార్ చెప్పినట్టు మళ్ళీ కోసం మీ వాళ్ళింటికి వెళ్ళద్దు. వుల నుంచి ఆత్మీయత పోగొట్టు ఇక్కడ వ్యవసాయం, పశువుల ఆయన్నే చూసుకోమనండి. వీళ్ళ పోతోంది కనుకనే వీళ్ళబుద్ధులు ట్లేదు"- అన్నది టీచర్ కంచాలు పె

ఆమె కళ్ళు తుడుచుకు లేచింది యింటికి వెళ్ళడానికి ఈ నిజంగానే, ఆమె రేషన్ ఖర్చుల ఒకసారి యాభై రూపాయలు యింట్లో వుంచితే, ఆ కప్ బోర్డు గొళ్ళెం పీకి - పేకాట కోసం తీసుకుపోయాడు. ఈమె యింట వుడు. తన సోమరి స్నేహితుల యింట్లోనే పోగేసి, రంగం నడిపిస్తా అపర ధర్మరాజు. చదువుకొనే త లని బీడీలు, అగ్గి పెట్టెలు తెమ వచ్చినవాళ్ళు కూడా పంపుతూ వు

నీరసంగా భూమితిరుగుతూనే ఆ ఉదయం సార్ టీచర్‌ని రమ్మ మామూలు వింత దృశ్యం' చూపి అదేమిటంటే "-చూడు ఆమె తన టికి వెళుతోంది. భర్తగారి బ్లాక్‌మె దేశం అన్నగారి కివ్వడానికి - చ ఈ చిందర వందర సుందర దృశ్య

ఈమె సొమ్ము వసూలు చేసు పోతే ఈమెని ఏలుకోను పొమ్మం ఆముగ్గురి పిల్లల తండ్రి దర్బార్-

తోచినప్పుడల్లా పండగ బట్ట తానంలో ఒక్కరికి, తనికీ తెచ్చ టాడు- ఓసారి ఏమైందో తెలు స్కూలు వాళ్ల బకాయి పడిన కట్టమని అంటే ఆ ఫీజు కట్టేసి రాస్తున్న పిల్లల్ని స్కూలు వదిలి చేరమన్నాడు. అదేమిటి? - అని అ

" నా భార్య చెవుల కమ్మలు, పట్టాలు కుదువపెట్టాల్సిన అ ఏమిటి?" - అని స్కూలు వా అడిగాడు. -

"అవును - ఆ ప్రశ్న మమ్మల్ని నీకు నీవే యింట్లో అడుక్కోవాలి మీద సొమ్ము, పంట మీద సొవ అన్నీ, పత్తాల్లో కలిపేస్తుంటే - ఏం ది ఆ ఇల్లాలు పాపం-" అని స్టాఫ్ కున్నారు.

కొద్దిపాటి ఆశ్చర్యంతో టీచరు తెరిచి అంది - "ఈ బాధలు, భ సమస్యలు, అజ్ఞానం ... వీటిలో పోతున్న వీళ్ళకి పరిష్కారం అక్కర్లే కేవలం ఓదార్పు, బుజ్జగింపు ఖర్మ అనో, దురదృష్టమనో మభ్య - చాలనుకుంటా".

అంతే అయ్యి వుండొచ్చు యిట్ బి-" అన్నారాయన, ఆన్సరు మీద పది శాతం మార్కులు వేస్తూ తకీ ఆ ఆన్సర్‌షీట్ ఆ రైతుదం అబ్బాయిదే. అది చూసి టీచరు " ఏమిటీ - ఈసారి ఎవ్వరీ త నట్టున్నాయే- భరల్‌కి మార్కులు-"

"అవునుమరి కాపురాల్లో మెయిల్" - నడిపిస్తున్నారే కాన్, రాలు చేస్తున్నారా పాడా- మన రైతులు ; యివన్నీ గమనిస్తూ - కొడుకు వ్యవసాయం చేసి పెట్టా లిన యిద్దరూ చదువులు చదవా

"మన క్లాసు పరీక్షల కన్నా వాళ్ళ సోమరితనం, మూఢనమ్మ దురలవాట్లు, ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్లు... న్ని మన రాబోయే తరాలకి "పరీ క్షలు"- ఎల్లా గట్టెక్కుతారో ఏంటో